

Sygn. akt V CSK 234/16

POSTANOWIENIE

Dnia 30 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

w sprawie z wniosku D. A.

przy uczestnictwie H. A.

o podział majątku wspólnego,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 listopada 2016 r.,

na skutek skarg kasacyjnych: wnioskodawczynie oraz uczestnika postępowania

od postanowienia Sądu Okręgowego w W.

z dnia 1 grudnia 2015 r., sygn. akt II Ca (...),

odmawia przyjęcia skarg kasacyjnych wnioskodawczynie i uczestnika postępowania do rozpoznania i obciąża ich kosztami postępowania kasacyjnego związanymi z ich udziałem w tym postępowaniu.

UZASADNIENIE

W związku ze skargami kasacyjnymi wnioskodawczyni D.A. oraz uczestnika postępowania H.A. od postanowienia Sądu Okręgowego w W. z dnia 1 grudnia 2015 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wnioskodawczyni oparła wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., a uczestnik na przesłankach wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c. Przesłanki, na które powołali się skarżący, nie zostały spełnione.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania

argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m.in.: postanowienie SN z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo, iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob.: postanowienia SN z dnia 13 czerwca 2008 r., sygn. akt III CSK 104/08, z dnia 28 marca 2007 r., sygn. akt II CSK 84/07, www.sn.pl). Skarżącego obciążał obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne (por. postanowienia SN z dnia 8 lipca 2009 r., sygn. akt I CSK 111/09, z dnia 12 grudnia 2008 r., sygn. akt II PK 220/08, www.sn.pl).

Posłużenie się we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przesłanką uregulowaną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności wyroku z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m. in.: postanowienie SN z dnia 8 marca 2002 r., sygn. akt I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; postanowienie SN z dnia 10 stycznia 2003 r., sygn. akt V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

Wnioskodawczyni wskazywaną przez nią przesłankę odniosła do art. 87 ust. 2 Konstytucji RP, art. 14 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 778 z późn. zm.), art. 45 § 1 k.r.o., art. 64 ust. 1 i 2 Konstytucji RP w zw. z art. 5 k.c. i w zw. z art. 45 § 1 k.r.o., art. 207 k.c., art. 6 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu

przestrzennym, art. 6 k.c. i art. 320 k.p.c. Jednakże twierdzenia skarżącej, odnoszące się wprawdzie głównie do prawa materialnego, zmierzają wyłącznie do zmiany ustaleń faktycznych w zakresie wysokości wzajemnych rozliczeń wynikających z opinii biegłych, podczas gdy ustawodawca wyraźnie uregulował, że w postępowaniu kasacyjnym nie jest dopuszczalne powołanie nowych faktów i dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Uczestnik w zakresie dwóch pierwszych przesłanek podał, że jego zdaniem w niniejszej sprawie występują zagadnienia prawne oraz potrzeba wykładni przepisów prawnych związane z możliwością sprostowania wskazanej w sentencji orzeczenia co do istoty sprawy podstawy danego rozstrzygnięcia, w sytuacji, gdy w uzasadnieniu orzeczenia w żaden sposób nie odniesiono się do określonej w sentencji orzeczenia podstawy rozstrzygnięcia (art. 350 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.) i dopuszczalnością składania w skardze kasacyjnej wniosku o rozpoznanie przez Sąd Najwyższy postanowień sądu drugiej instancji, które nie podlegały zaskarżeniu zażaleniem (art. 380 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c.). Oczywiście zasadność odniósł do naruszenia art. 41 § 1 k.r.o. oraz art. 45 § 1 k.r.o. oraz art. 46 k.r.o. w zw. z art. 1038 § 1 k.c. (w brzmieniu obowiązującym w dniu 10 lipca 2002 r.) oraz art. 378 § 1 k.p.c., art. 518 k.p.c., art. 386 § 1 k.p.c. oraz art. 367 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. i art. 378 § 1 k.p.c. w zw. z art. 381 k.p.c. i art. 382 k.p.c. oraz 386 § 1 k.p.c., w uzasadnieniu skupiając się z jednej strony na wysokości wzajemnych rozliczeń, a z drugiej - co stało się również m.in. przedmiotem pozostałych z podnoszonych przesłanek - na dopuszczalności sprostowania orzeczenia.

Zarówno wskazywane problemy prawne, jak i argumentacja przedstawiona przez skarżącego nie przemawiają ani za możliwością wystąpienia odmiennych ocen przedstawionych problemów prawnych, ani za wątpliwościami interpretacyjnymi. W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy w W. w punkcie VI postanowienia z dnia 18 grudnia 2014 r., sygn. akt I Ns (...), zasądził od uczestnika H. A. na rzecz wnioskodawczyni D. A. kwotę 3.305.780,64 zł tytułem zwrotu nakładów z majątku wspólnego na majątek osobisty uczestnika, płatną w terminie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszego postanowienia, z ustawowymi

odsetkami w wypadku opóźnienia w płatności (k.1605), którą następnie sprostował postanowieniem z dnia 28 stycznia 2015 r. wpisując kwotę 3.069.530,64 zł (k. 1619). Okoliczność ta zarówno pod względem przedmiotowym jak i podmiotowym nie może budzić jakichkolwiek wątpliwości. Sąd Okręgowy w W. postanowieniem z dnia 10 grudnia 2015 r. sprostował oczywistą omyłkę pisarską w punkcie I zaskarżonego skargami kasacyjnymi postanowienia w zakresie zmiany punktu VI postanowienia Sądu Rejonowego poprzez wskazanie jako zasądzonej w tym punkcie od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawczynie kwoty 3.069.530,64 zł zamiast błędnie podanej kwoty 3.305.780,64 zł. Sprostował zatem jedynie oczywistą omyłkę w postaci wysokości kwoty zasądzonej już uprzednio przez Sąd Rejonowy. Merytoryczne orzeczenie Sądu Okręgowego, w którym zmieniono punkt VI obniżając zasądzoną w nim od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawczynie kwotę do wysokości 1.272.132,69 zł, nie było przedmiotem sprostowania. Zatem wyjaśnienie tych problemów wobec rzeczywiście zasądzonej kwoty 1.272.132,69 zł nie miałoby wpływu na rozstrzygnięcie, ponadto były one już przedmiotem orzecznictwa Sądu Najwyższego i nie wymagają dalszych wyjaśnień (co do sprostowania por. m. in.: postanowienie SN z dnia 29 stycznia 2016 r., sygn. akt II CSK 94/15, wyrok SN z dnia 19 listopada 2015 r., sygn. akt IV CSK 764/14, wyrok SN z dnia 5 listopada 2015 r., sygn. akt V CNP 6/15, wyrok SN z dnia 29 kwietnia 2015 r., sygn. akt V CSK 415/14, wyrok SN z dnia 17 czerwca 2014 r., sygn. akt I CSK 422/13, postanowienie SN z dnia 13 czerwca 2013 r., sygn. akt V CZ 28/13, postanowienie SN z dnia 31 stycznia 2007 r., sygn. akt II CSK 314/06, orzeczenia dostępne na www.sn.pl, postanowienie SN z dnia 17 maja 2000 r., sygn. akt I CZ 60/00, niepubl.; w odniesieniu do zaskarżenia postanowień sądu drugiej instancji zob. m. in.: wyrok SN z dnia 18 marca 2015 r., sygn. akt I PK 162/14, postanowienie SN z dnia 6 czerwca 2014 r., sygn. akt III CZ 21/14, wyrok SN z dnia 17 czerwca 2014 r., sygn. akt I CSK 422/13, wyrok SN z dnia 16 listopada 2011 r., sygn. akt V CSK 527/10, dostępne na www.sn.pl, postanowienie SN z dnia 6 grudnia 2010 r., sygn. akt II UZ 33/10, OSNP 2012, nr 3 - 4, poz. 50, wyrok SN z dnia 4 listopada 2010 r., sygn. akt IV CSK 188/10, OSNC 2011, nr 7 - 8, poz. 86, Biuletyn SN 2010, nr 12, s. 17, a ponadto: postanowienie SN z dnia 29 kwietnia 2015 r., sygn. akt IV CZ 3/15, postanowienie SN z dnia 14 stycznia 2015

r., sygn. akt II PZ 27/14, postanowienie SN z dnia 19 listopada 2014 r., sygn. akt II CZ 74/14, postanowienie SN z dnia 21 sierpnia 2014 r., sygn. akt IV CZ 43/14, postanowienie SN z dnia 8 stycznia 2014 r., sygn. akt II UZ 63/13, dostępne na www.sn.pl).

Nie zachodzi także w niniejszej sprawie jakiegokolwiek rażące naruszenie prawa podniesione w ramach wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienia, które skutkowałoby oczywistym uzasadnieniem skargi kasacyjnej w ustalonym przez Sąd Okręgowy stanie faktycznym. Zarzuty sprowadzające się do wysokości wzajemnych rozliczeń związane są z ustaleniami faktycznymi, a - co zostało omówione wyżej w odniesieniu do skargi kasacyjnej wnioskodawczyni - są w postępowaniu kasacyjnym niedopuszczalne. Z powyższych przyczyn - wymienionych w ramach poprzednich przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania - ocena dopuszczalności sprostowania orzeczenia w okolicznościach niniejszej sprawy także nie budzi jakichkolwiek wątpliwości. Konieczne jest jednak dostrzeżenie, że co do zasady nie jest możliwe jednocześnie skuteczne wykazywanie, że w sprawie istnieje zagadnienie prawne dotyczące wykładni określonych przepisów prawa i że skarga oparta na naruszeniu tych przepisów jest oczywiście uzasadniona (por. m. in.: postanowienia SN z dnia 29 lipca 2015 r., sygn. akt I CSK 980/14, www.sn.pl, z dnia 26 listopada 2013 r., sygn. akt I UK 291/13, www.sn.pl, z dnia 10 kwietnia 2013 r., sygn. akt III CSK 67/13, www.sn.pl, z dnia 14 maja 2008 r., sygn. akt II PK 17/08, nie publ.).

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania orzeczono w oparciu o art. 520 § 1 k.p.c.